XII. évfolyam, 30. szám
1956. július 26.
Ára 70 fillér

Ludas Matyi

A Margitsziget 1976-ban…

(Sándor Károly rajza)

…ha ez így megy tovább

A legjobbkor

— Jó, hogy jön! Nem lehet kaszát kapni a földművesszövetkezetben!

Megszűnt a Balaton

Lehet, hogy ez sovinizmus részemről, de én jobban szeretem a Balatont, mint a Genfi-tavat, a Holttengert és a Csendes-óceánt együttvéve. Éppen ezért megdöbbenéssel láttam legutóbb a Lenin körúti sétámon, hogy a közismert és kedvelt Balaton-eszpresszó homlokzatáról lekerült a magyar tengert idéző elnevezés, s helyébe ez a kissé ijesztő szó került: GONG. Tört lélekkel bementem ugyan, s leülve megszokott helyemre rendeltem egy duplát, de már az első korty után megállapithattam, hogy nem az igazi. Még csak nem is hasonlitott a Balaton ízéhez.

Érdeklődtem az eszpresszóban, hogy mi az oka ennek a névcserének, de senki sem tudott határozott választ adni. A probléma egyre sötétebbé vált, s a titok bevonult a világtörténelem nagy rejtélyei közé, vetélkedve olyan megoldatlan kérdésekkel, hogy ki volt a Vasálarcos, s járt-e Cecil a Török utcában. Végül az egyik alkalmazott úgy totózott, hogy a névcserének takarékossági háttere van, a GONG kevesebb betűből áll, mint a BALATON s esti világitás alkalmával kevesebb szenet von el népgazdaságunktól, mint elődje.

Nincs tovább. Vége. Gong!

P. B.

Önelégültség

Ketten beszélnek...

— Tudja, barátom, az a szomorú, hogy minden szerelem elmúlik. Az ember hajszolja a boldogság kék madarát, nagynehezen elcsípi s aztán előbb-utóbb kiderül, hogy az nem is olyan kék és nem is olyan madár. Nincs olyan nagy szenvedély, amely felett el ne repülne az idő vasfoga...

— *Tán csak nem hagyta el szép kedvesét?*

— Ugy bizony, elhagytam. Pedig, tudja, én azt a kis Terkát úgy szerettem...

— *Terkát? Dehiszen Lilinek hívták!*

— Várjon. Ez még az előzmény. Szóval én Terkát valósággal imádtam. Nem egyszer legmélyebb álmomból riadtam fel arra, hogy nem tudok nélküle élni. Szivemben gyökeret vert és virágot hajtott a szerelem szivárványszínű rózsabokra. Magyarázzam tovább?

— *Céltalan. Teljesen megértem. És mi történt?*

— Férjhez ment.

— *Hogy a csudába? Ugy tudtam, hogy Terka asszony volt.*

— Most már nem Terkáról beszélek, hanem Juciról.

— *Azazhogy Liliről...*

— Juciról. Akkor még Lilit nem ismertem. Jucit az autóbuszon láttam meg egy esős őszi alkonytájt. Amikor moszatzöld szemébe néztem, mintha a mesebeli feneketlen kút kacsintott volna vissza rám. Tudja, mit jelent az, rátalálni az igazira?

— *Tudom.*

— Hát nem ő volt az. Órákig hittem benne, órákig viselkedett úgy, mint aki az igazi. Életem legszebb időszaka volt. Ha másnap reggel nem jön szembe velem a lépcsőn Kati...

— *Lili, Lili.*

— Mit türelmetlenkedik? Én kitárom magának keblemet, mint a csillagos eget, és maga türelmetlenkedik? Ha a tragédiám nem érdekli, beszéljünk másról. Hány találata volt a totón?

— *Jó, jó, szóval jött a lépcsőn Kati.*

— Igen, Királynői sudárság. És csupa ellentét. Semmitmondó arc, sokatmondó tekintet. Szőke haj, fekete szemek. Édes szája körül keserű mosoly. Fenséges volt és közönséges. Gyűlöltem és imádtam. És megszólítottam. Fuldokolva, hörögve kértem, hadd simogathassam meg tűzvörös haját...

— *Szőke volt.*

— Kati. De én már Joliról beszélek. Mert Kati csak futó mámor volt az életemben, langy tavaszi zápor a felhőtlen égből, hogy utána kisüssön a szivárvány, életem éltető napja, Panni.

— *Joli.*

— Panni.

— *Joli.*

— Panni. Mit kötekedik? Hát nem érzi át a kálváriámat? Kiteszem maga elé a szivemet, itt dobog, itt vonagol ez a férfiszív a tenyerén és maga neveken lovagol?

— *Dehát mi lett Jolival?*

— Mi lett?... Istenem... A mámor elszáll és csontos ujjaival kopogtat ajtónkon a megszokás. A második héten már láttam, hogy nem ő az igazi. De tudtam, hogy egy férfiszív lakóra talál, hogy keblem rejtekén fészket ver még az igazi szerelem dalos pacsirtája. Igy jött el aztán Rézi.

— *Panni.*

— Rézi.

— *Panni.*

— Rézi.

— *Elég! Az isten se győzi ezt végighallgatni. Majd értesitsen, ha rátalált az igazira. Benne vagyok a telefonkönyvben...*

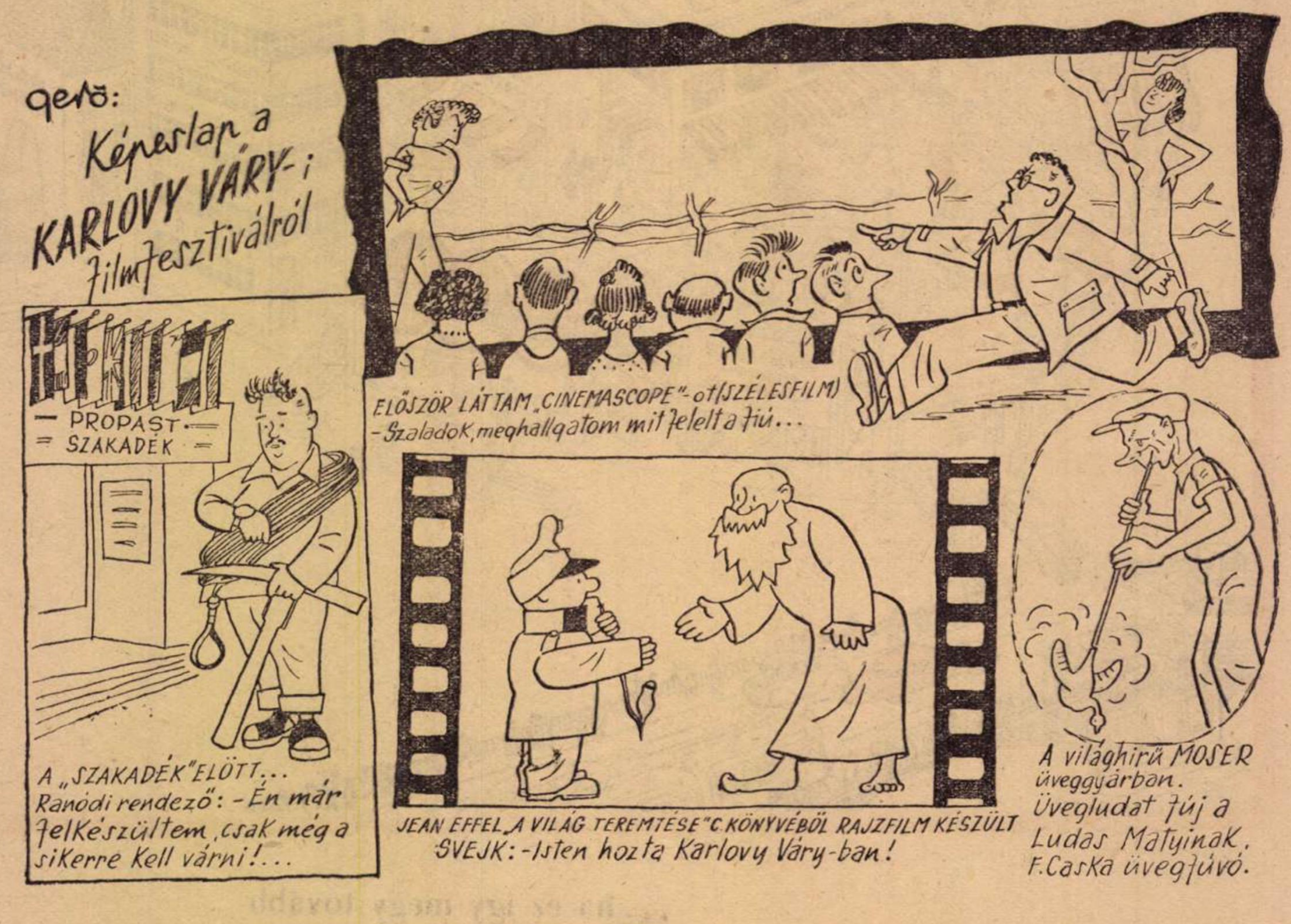
— Hopp! Várjon! Látja, azt a kis szőkét ott a megállónál? Micsoda finom kis termet! Milyen ruganyos mozgás! Nagy lila érzéki száj! Ő az igazi! Az én ösztönöm nem csal! Királynőm, meghalok érted... És eljövél nekem az angyalok honából... Te harmatos csillogó rózsaszirom... Hé, picike, ne siessen úgy! (Utána iramodik.)

Tabi László

A karrierista emlékműve

(Karandas és V. Petrov rajza a bolgár Sztarselből.)

Az illetékesek figyelmébe

— Mit csinál, szomszéd? Bukfencet vet?
— Igen. A másodvetéshez nem kaptam magot, gondoltam, valamit mégis vetek azért ...

Külföldi Szemle

Orvos, ne dohányozz!

Nem mindennapi jelenet játszódott le a Brit Orvosi Szövetség brightoni kongresszusán. Sok szó esett a kongresszuson azokról a legújabb felfedezésekről, amelyek szerint a dohányzás lényege-

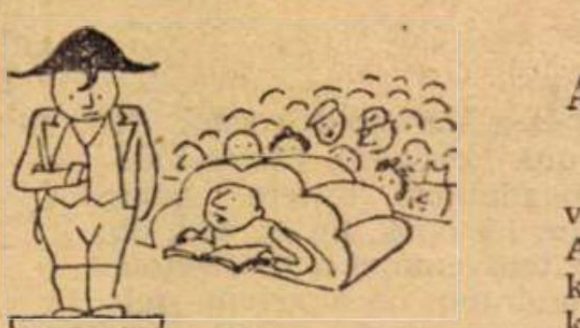
sen ártalmasabb szokás, mint azt sokan hinnék. Az egyik orvos azt javasolta, hogy az orvosok járjanak elől jó példával a betegek előtt, s ne dohányozzanak. A dohányosok hevesen tiltakoztak. Végül valaki azt indítványozta, hogy legalább a kongresszus idején ne dohányozzanak a résztvevők. Ezt a kérdést szavazásra tették fel. A dohányzás mellett 173-an szavaztak, ellene 154-en. Eredmény: nem szabad dohányozni! Az elnök szerint ugyanis a dohányzás kiváltságához legalább kétharmad szótöbbség szükséges. A tila'om életbelépett, a szünetekben viszont a mellékhelyiségek telve voltak titokban dohányzó orvosokkal.

Művelt társalgás a sportpályán

Sok országban foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a sportmérkőzések hevében képesek-e a sportolók a nyelv szépségének továbbfejlesztését elősegíteni, s például egy labdarúgó-mérkőzés heves jelenetei alkalmasak-e arra, hogy a sportemberek lelki finomsága a legfennköltebb szavak útján jusson kifejezésre. Angliában a Játékvezetők Testülete ennek a célnak az érdekében szigorúbb fegyelmi ítéleteket kér, mert félő, hogy a játékosok testi épsége és az angol nyelv egyaránt kárt szenved. Ezzel szemben a Rugby Szövetség szerint a káromkodás hozzátartozik a játék szelleméhez. Aki ezzel nem ért egyet, annak templomi kórusban és nem rugby-csapatban kell helyet kérnie.

Napoleon beszél

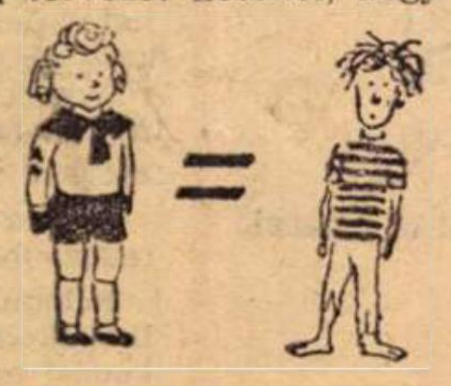
Fontainebleau-ban egy viaszbábokból álló kiállítást terveznek, „magyarul" plasztikont, amely feleleveníti a napoleoni korszak legjelentősebb jeleneteit. A viaszbábúk beszélni is fognak.

Neves francia színészek alakítják majd Napoleont, Josephinet stb. Sokan nem találják különösebben ízlésesnek ezt az ötletet, viszont általános vélemény szerint Napoleon oly sokat kibírt már (konyak, hajviselet stb. lett belőle), hogy ezt is kibírja.

Az egyenlőség határa

Az angol munkáspárt tervezetet dolgozott ki arra vonatkozólag, hogyan kell felszámolni az angol nevelésben az osztályellentéteket. Főként azt kifogásolják a tervezet készítői, hogy 11

éves kora után már csak az az angol gyerek részesülhet „jobb" nevelésben, akinek a szülei a „magasabb" osztályokhoz tartoznak. A Daily Herald a következő címet adja az erről a tárgyról szóló cikkének: „Minden ember egyenlő — egészen 11 éves koráig."

A legújabb Garbo-nyilatkozat

Greta Garbo virágjában sem volt bőbeszédűségéről nevezetes. A sajtó képviselőinek különféle kérdéseire rendszerint így szokott felelni: „Egyedül akarok lenni." Úgy látszik, idővel rájött arra, hogy még ennél is lehet rövidebben nyilatkozni. Garbo az elmúlt napokban érkezett Párizsba. Az Orly-repülőtéren az újságírók kérdésére ennyit mondott. „Bocsánat." Miután ezzel kimerítően kifejtette véleményét, otthagyta a jelenlévőket.

A Klement Gottwald Villamossági Gyárban történt

— Mit szólsz hozzá? Élenkül a versenyünk a Kábelgyárral!
— Hát még ha tudnának is róla!

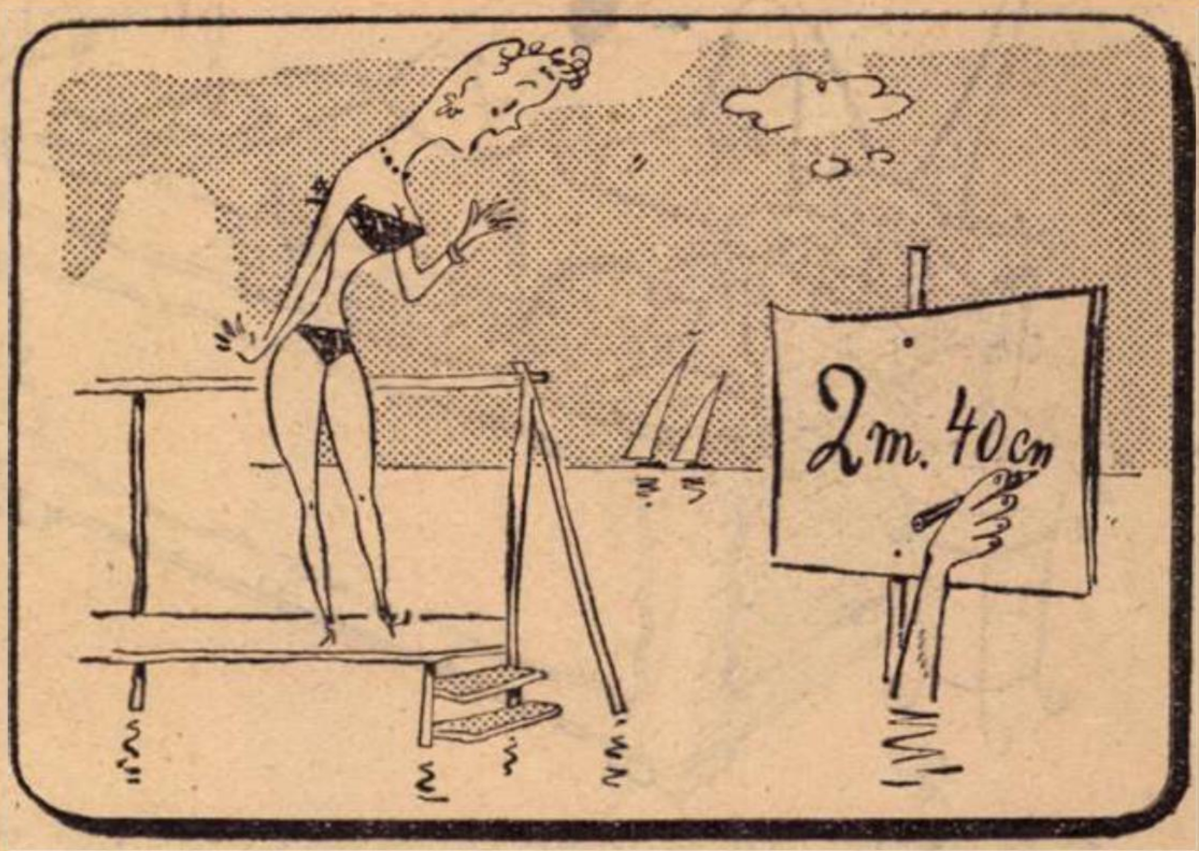
ELŐZÉKENYSÉG

— Magas a nyomás, kérem, hozhatom a feketét?

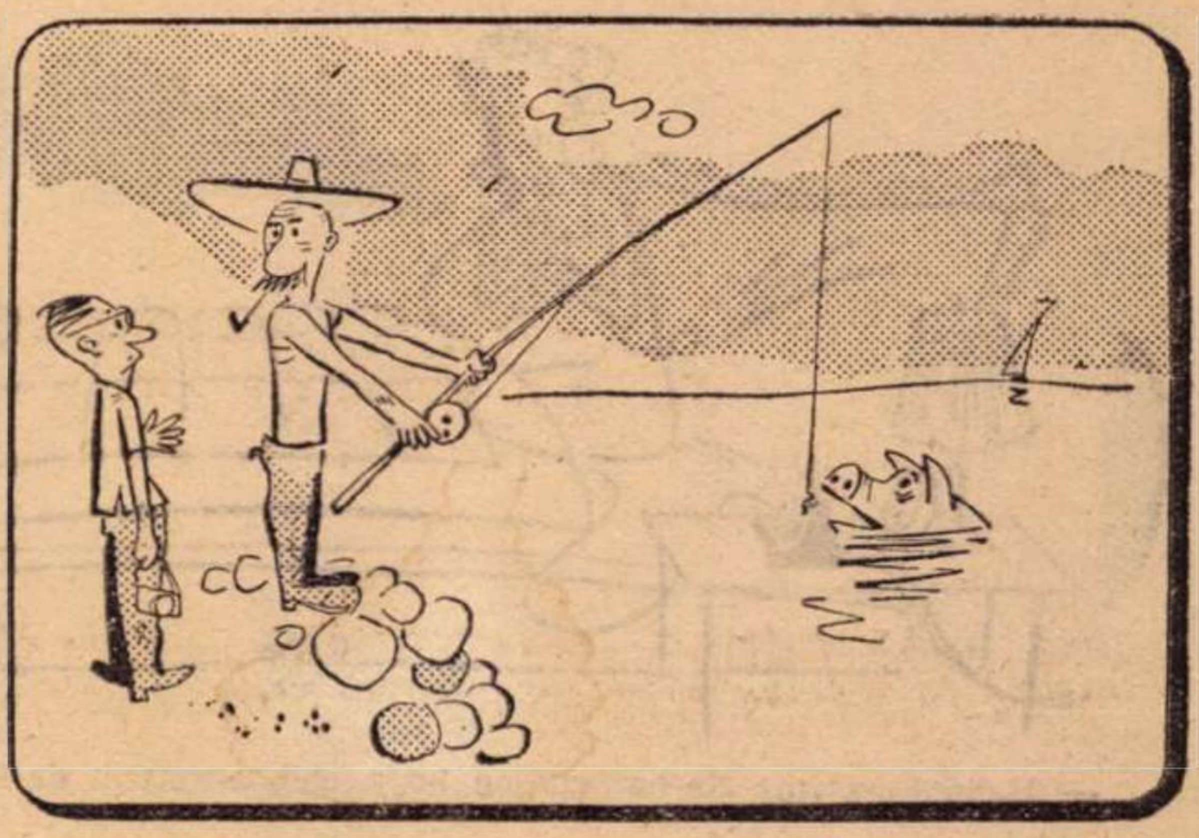

Csoda Lellén

— Milyen mély, Pista?

Így már érthető

— Mit csodálkozik? Evett már maga Lellén halat?

Gyakran kihagy a vízcsap...

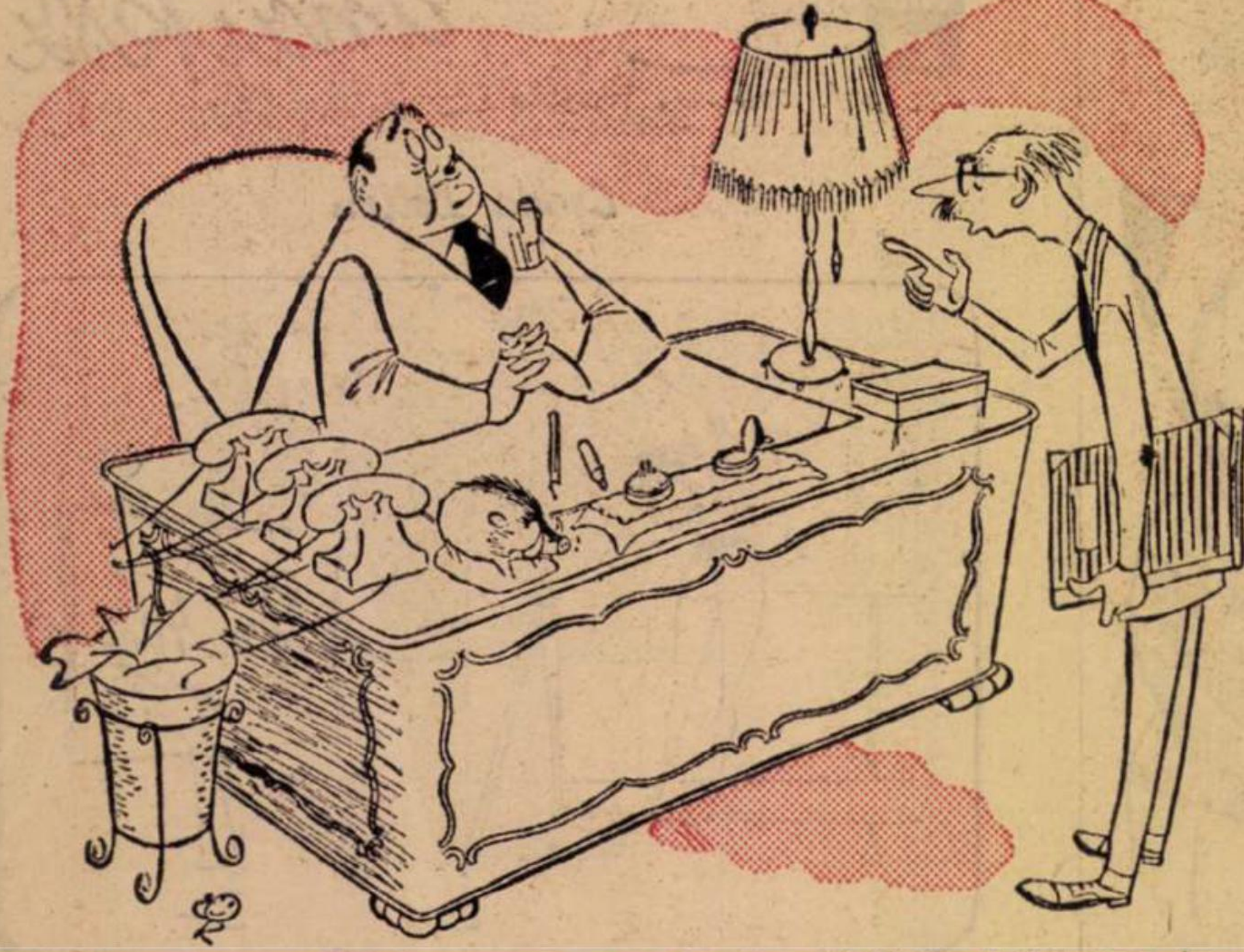
— Rettenetes ez fiúk, hogy pont ma nem tudtunk borotválkozni!

Szomorú vasárnap — a cukrászdában

— Fagylalt tegnap volt, kérem! Tessék talán feketét inni, mert holnap az nem lesz ...

Már a kérdésből is látszik...

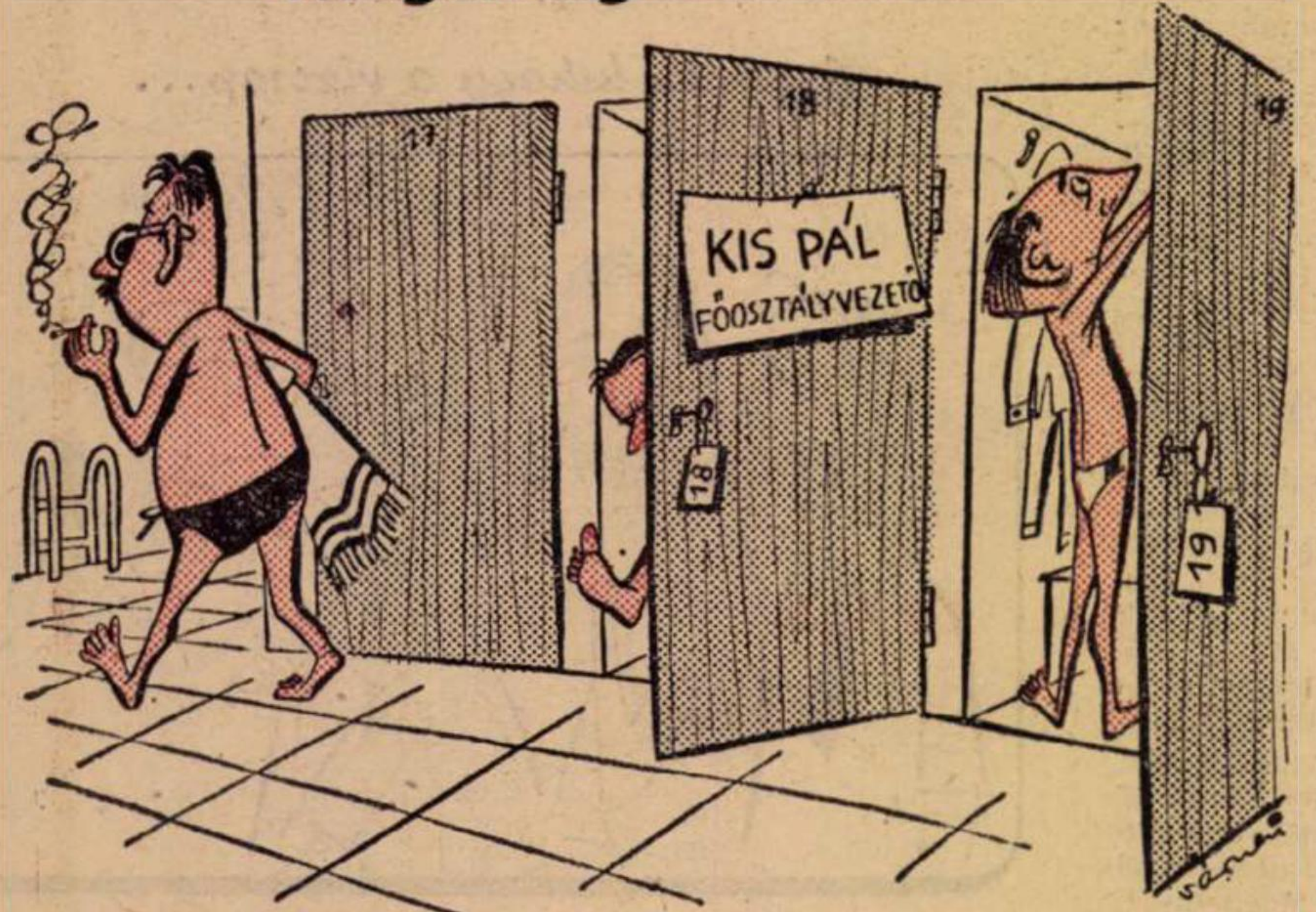
— Bátorkodom mély tisztelettel megkérdezni osztályfőnök elvtárs, igaz, hogy a személyi kultusznak véget méltóztatott vetni?

Telefonébresztő: ötkor

— Halló! Ébresztő? Ne haragudjon, hogy fölébresztettem, de félhat múlt öt perccel.

Rangkórság a strandon

Baj van a gyermekcipők körül

— Hat hete vettem a cipőket és már elszakadt a talpuk.
— Meg kellene tiltani a gyerekeknek, hogy annyit szaladgáljanak.

Hajóval az Aldunán

(Jegyzetek egy IBUSZ-kirándulásról)

Egy izgalmas pillanat

A hajón elterjedt a hír: a magas vízállás miatt nem férünk el az újvidéki híd alatt. Mindenki megdöbbent. Vissza kell fordulnunk? Az utasok fogadásokat kötöttek. A helyzet aggasztóan komoly volt. A hajó parancsnoki hídját pillanatok alatt szétszedték. Egyes vészmadarak azt jósolták, hogy a hajót is szétszedik és az utasoknak a gőzös egy-egy darabkájával át kell úszniok a híd alatt. Lázas izgalom. De a kapitány megőrizte a hidegvérét. Azonnal tudta, mi a teendő.

Előhivatta a legalacsonyabb kormányost.

Aztán elindultunk a híd felé. Behúnytuk a szemünket, a hosszabb termetűek alázatosan lehajtották a fejüket.

Sikerült. Átjutottunk.

Melegen gratuláltunk egymásnak.

A Kazán-szorosban

Sajnálom, hogy nem vagyok lírai költő, de azért megpróbálom visszaadni a hangulatot. Képzeljék el: nyugágyban feküdtünk a fedélzeten, sütött a nap, simogatott a szél, kétoldalt erdőborította, hatalmas hegyek, felettünk a kék ég, a hajó hangtalanul siklott a vizen, csak a habok susogása, és a fényképezőgépek kattogása hallatszott. S akkor — ne nevessenek ki! — félelem fogott el. Attól féltem, hogy a kapitány tülköl egyet és azt kiáltja:

— Kartársak, foglaljunk helyet, az értekezletet megnyitom!

Félelmem alaptalan volt. Kedvemre lustálkodhattam. Azon a héten a lustálkodási tervemet száznyolcvan százalékra túlteljesítettem.

Vaskapu

Odafele menet a Vaskapun reggel öt órakor haladtunk keresztül. Előtte való lefekvéskor fogadalmat tettem, hogy reggel fél ötkor, ha törik, ha szakad, de kinn leszek látcsövemmel a fedélzeten. Megmondom őszintén: én akartam felfedezni a Vaskaput. Egész éjjel nem aludtam, csak félórákra bóbiskoltam el. Hajnalban felriadtam. Megéreztem, hogy most vagyunk a Vaskapunál. Ránéztem az órámra. Fél négy. Visszafeküdtem. Négy órakor már nem bírtam tovább. Felmentem a fedélzetre. A Vaskaputól még messze voltunk. „Tessék nyugodtan lefeküdni!" — mondta egy matróz. Nyugodtan lefeküdtem, s csak kilenc órakor ébredtem fel. Azzal fogadtak a fedélzeten:

— Nem szégyelli magát!? Átaludta a Vaskaput!

Visszafelé jövet aztán mégiscsak megnéztem. De akkor már fel volt fedezve...

Doktor úr, doktor úr...

Nem minden büszkeség nélkül mesélem el, de mi nemcsak henyéltünk, hanem propagandamunkát is folytattunk a magyar könnyű zene érdekében.

Amerre csak jártunk, Jugoszláviában és Romániában, mindenütt eljátszottuk ezt az SZTK-dalt. Nem egyszer. Nem kétszer. Rengetegszer.

Lehet, hogy Turnu-Szeverinben ma ezt dúdolja unokájának egy nagymama?

A Kalemegdánon

Ott is voltunk, a belgrádi Gellérthegyen. A Putnik, a jugoszláv Ibusz munkatársa előadást tartott valamiről. Utólagosan bocsánatot kérek tőle, de nem figyeltem oda. A nőket nézegettem. Annyi feketeszemű, feketehajú nőt életemben nem láttam. Sajnos ezeket a fekete szépségeket rendszerint feketeszemű és fekete bajszú férfiak kísérgetik. Persze nem sokáig nézegettem őket, mert nem tudtam, hogy mondják azt szerbül:

„Esküszöm, hogy azt a bárányfelhőt nézegettem!"

Eltévedtünk Belgrádban

Hazafelé menet a hajóállomásra, eltévedtünk. Azt mondja utitársam, s egyben kollégám:

— A Duna arrafelé van. Arra kell mennünk. Én ösztönösen megérzem az ilyesmit.

Mentünk. Jó egy órát gyalogoltunk. Duna sehol. Mentünk tovább. Végül valóban kilyukadtunk a Dunánál, csak egy kicsit arrébb a kelleténél. Mintha a Molotov-tér helyett az alsógödi rakparton kötöttünk volna ki. De egy cseppet sem bosszankodtunk, sőt örültünk annak, hogy eltévedtünk. Utközben üzleteket, piacot, templomokat, házakat és embereket láttunk... Megérte!

Csak az Ibusz meg ne tudja! Képes megszervezni a dolgot és útjelző táblákat szereltet fel, merre kell menni a hajóállomáshoz.

Ada Kaleh szigetén

Az Aranyember szigetén is kiszálltunk, megnéztük a régi török vár romjait, láttunk egy kis török temetőt és végigsétáltunk a hajdani bazár-soron. Egy kicsit csalódtunk, mert nem azt láttuk, amit elképzeltünk. A szigeten egy kis dohány-üzem működik és egy női varroda. Sajnáltam, hogy ma már nem lehet látni minareteket, imámot és bajadérokat, még egy egyszerű bég se került az utunkba. Pedig milyen jó lett volna mesélni róluk.

Később aztán eszembe jutott: mesélni azért mesélhetek...

Herkulesfürdői emlék

Sajnos, nem játszották, pedig jól odafigyeltem. A zenepavilonban muzsikált ugyan egy katona-zenekar, de azok ropogós indulókat adtak elő. A fürdőhely igazgatósága valószínűleg úgy gondolkodik, ha a reumáslábú beteg nem gyógyul meg a víztől, akkor az induló hangjaira feltétlenül masírozni kezd. De a víz nagyon jó lehet, mert nagyon büdös. A fürdőhely csodálatosan szép, körülötte égbenyúló hegyek, illatos fenyőerdők, rohanó vízipatakok pisztrángokkal.

Ha egyszer a sok humortól reumát kapok, Herkulesfürdőn fogom kúrálni. A humoromat is, a reumámat is.

Rahat

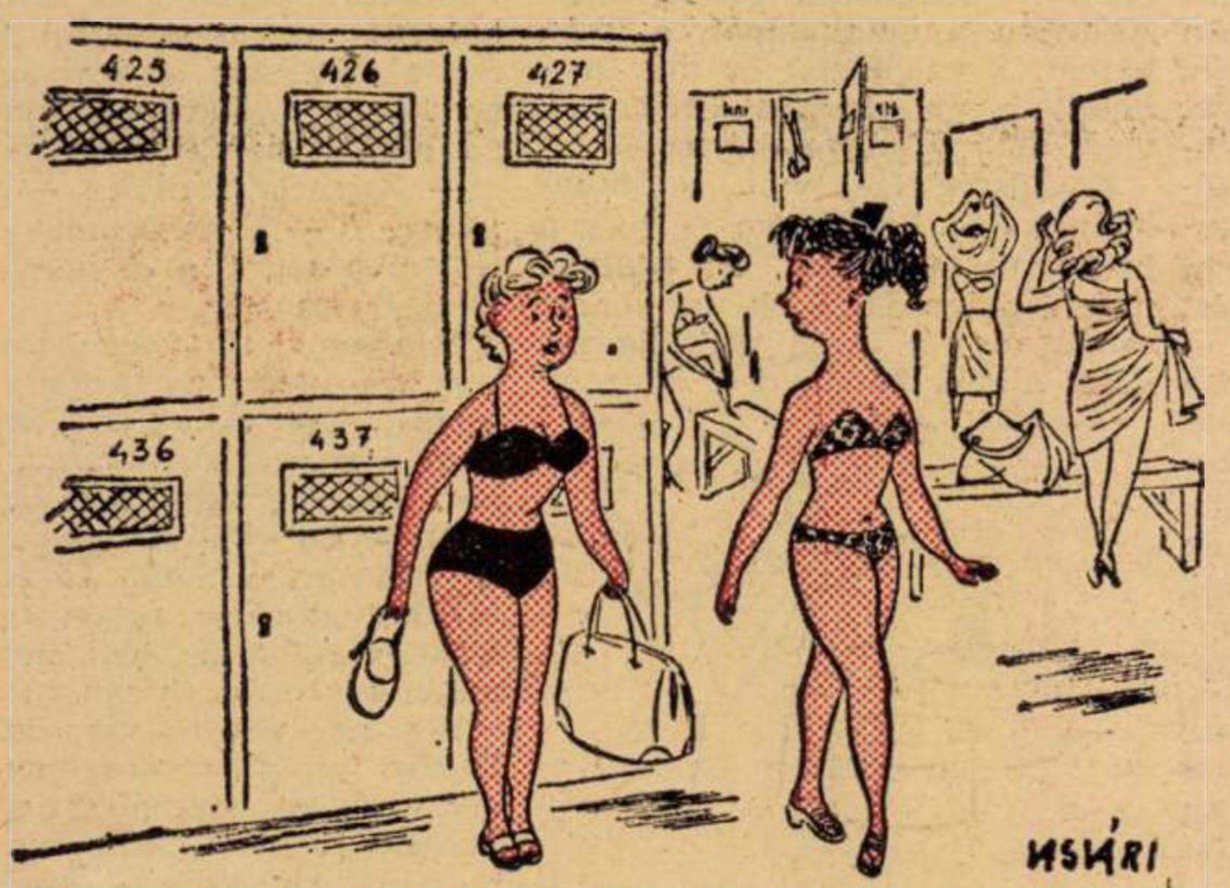

Orsován vásároltam tíz dekát ebből a keleti édességből. Lekvárszerű, a színe szürke és porcukor van a tetején. Csak néhány lei-be került és hónapokra jólláktam édességgel. Napokon keresztül édesnek éreztem még az uborkát is. Hazaérkezve így fogadott a feleségem: „Szervusz, édes fiam!"

Már messziről megérezte rajtam....

Mikes György

Női dolgok

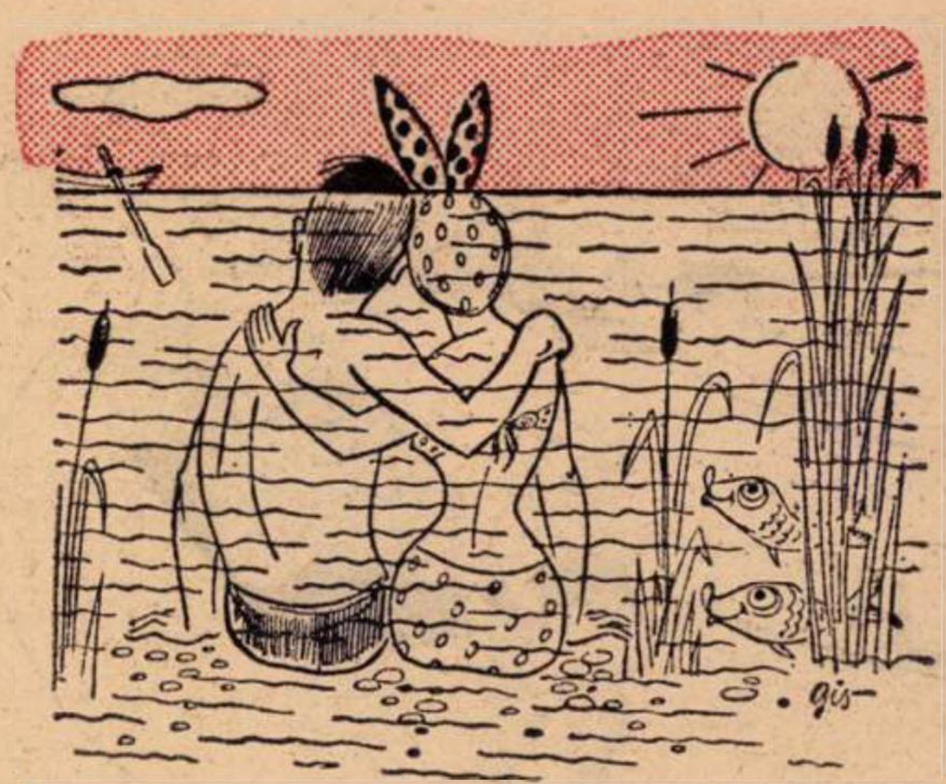

— Imádok strandolni, de utálok egész nap behúzott hassal és lábujjhegyen járni...

(Vasvári Anna rajza)

Akik itt sem hűlnek le...

Reggel

— Kelj föl már, még napszúrást kapsz!

Üdül a hivatalfőnök

— Mondja neki, Szilvia, hogy értekezleten vagyok.

Nincs nyugta az embernek...

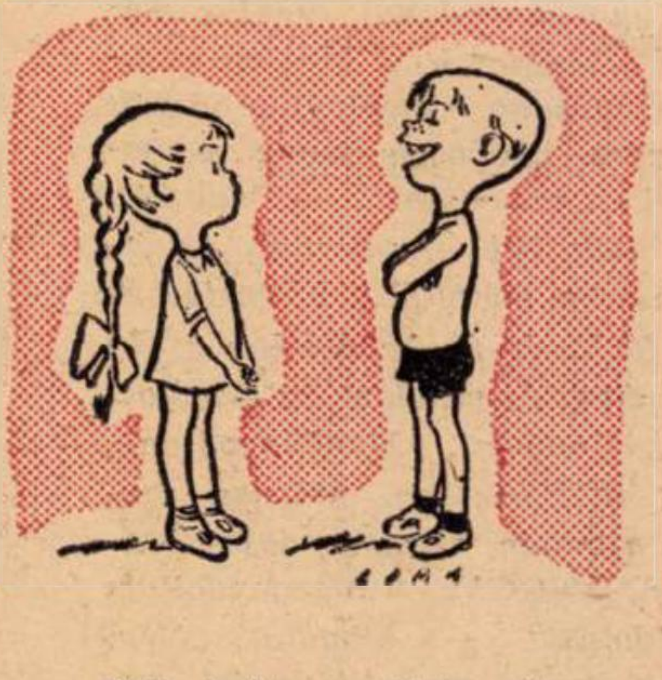
— Gyere már ki a jégszekrényből, el kell tennem a vajat holnapra...

Könnyedség

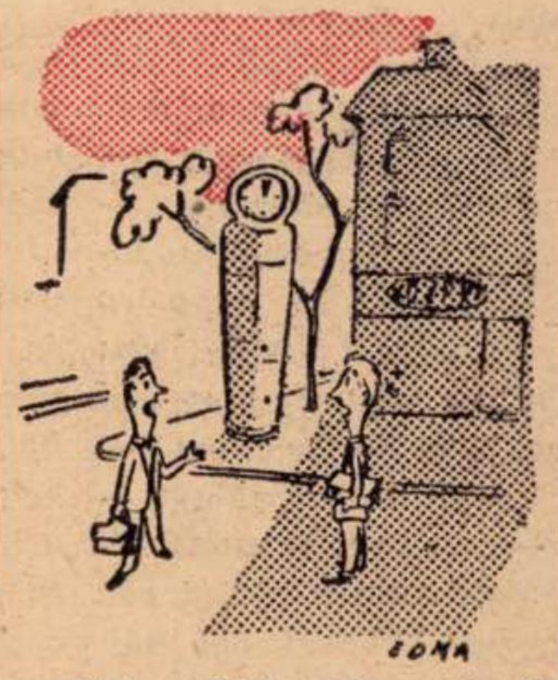
— Ilyen melegben csak nem veszek hosszú nyakkendőt!

Mesevilág

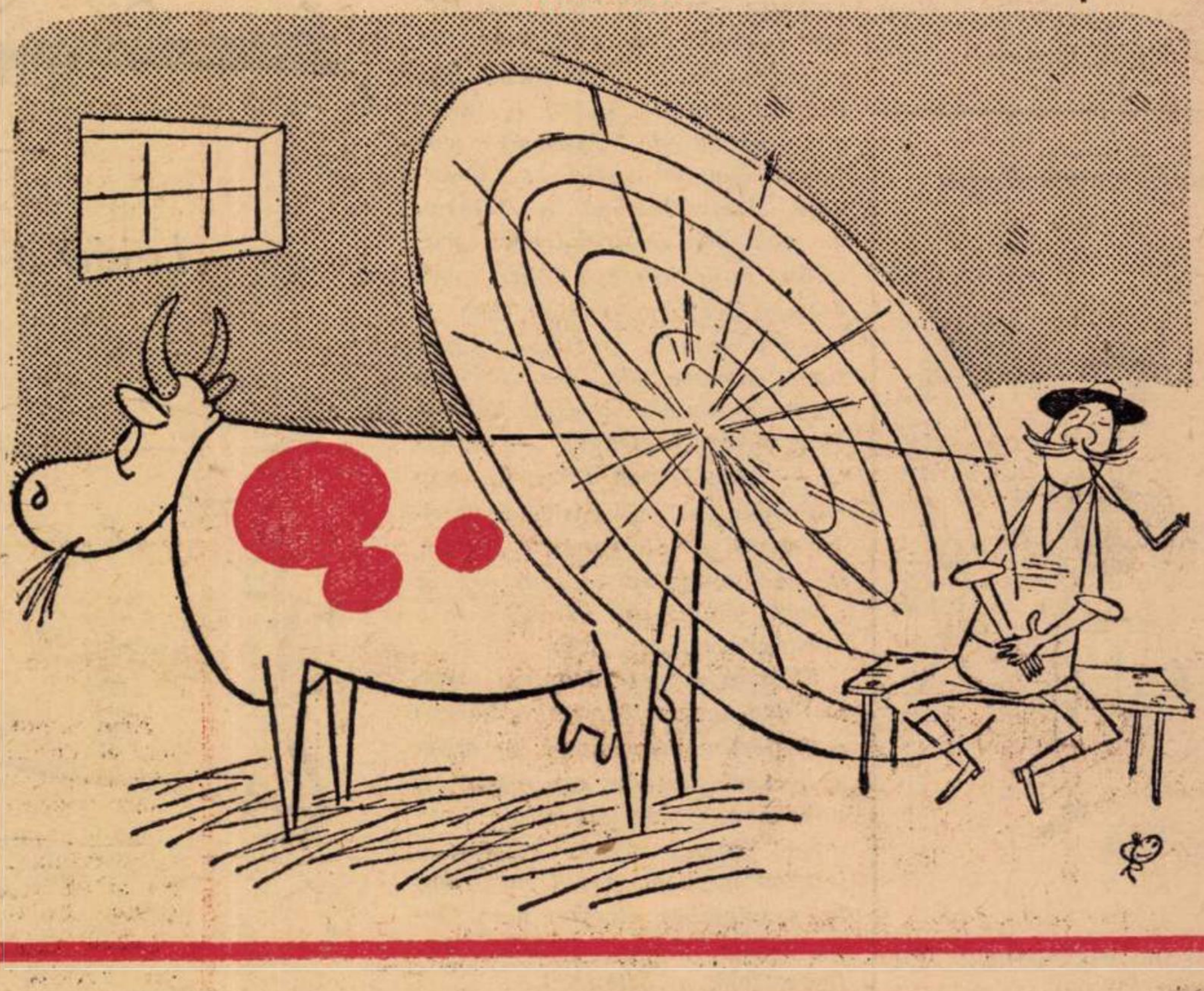
— Nálunk ilyen melegben fagylaltleves, fagylaltfőzelék, fagylaltsült és fagylalttészta van...

A naiv ember

— Ember! Miért áll az árnyékban? Nem tudja, hogy árnyékban harminc fok meleg van?

Kánikula

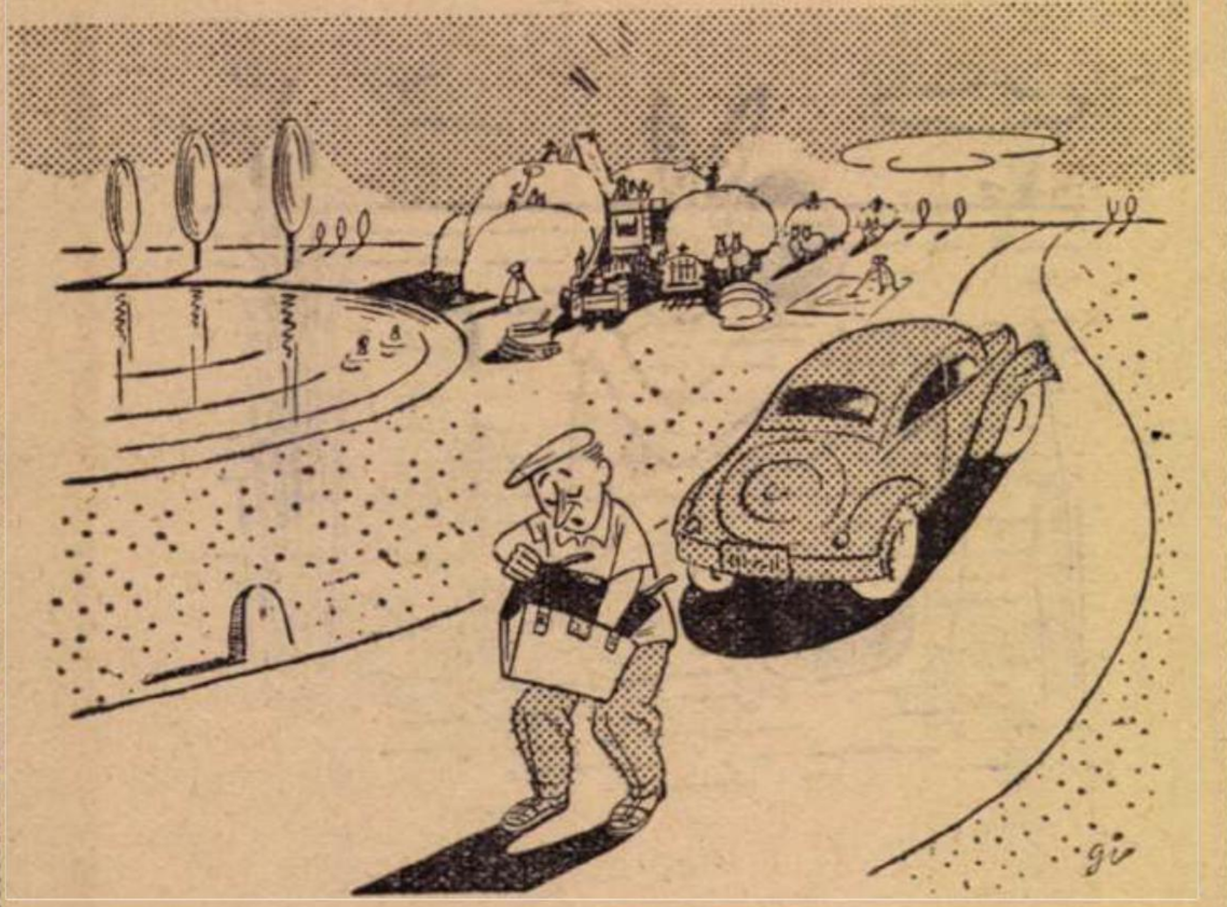

Baleset

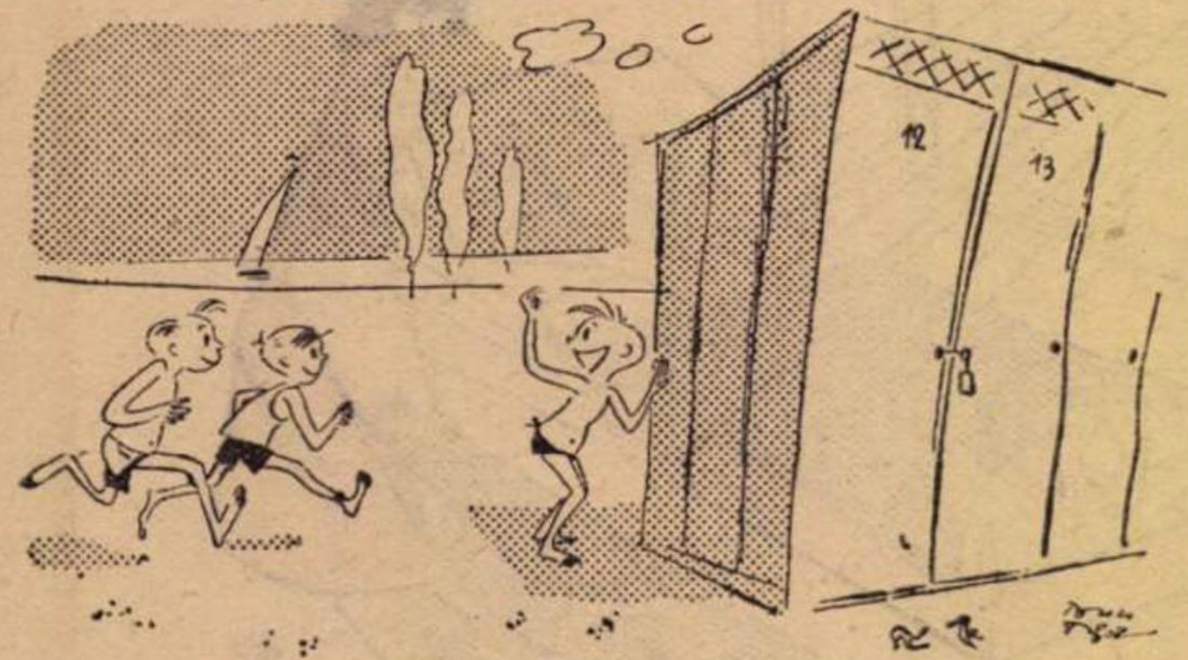
— Kellett neked tűsarkú cipő ebben a melegben? Most hogy húzsom ki az aszfaltból?

Egy cséplési ellenőr

— A teremburáját! Hiába jöttem ::: Hát nem a hivatalos iratokat tettem az aktatáskába a fürdőruhám helyett!?

Ebadtáék a strandon

— Most nézzétek! Felvette a nylon-ruháját! ::

Egy volt meós emlékei

Pár évvel ezelőtt történt. Mostani munkahelyemen, a Prézli- és Kocsikenőcsgyárban. Éppen zsemlyemorzsát esztergáltam, amikor fülembe dörgi a megafon, hogy azonnal menjek a személyzetire. Legfeljebb egy-két szilvásgombócra nem jut prézli, gondoltam, leállítottam a masinámat és szaladtam föl. Vajon miért olyan sürgős nekik?

— Hát ide figyeljen — mondta ottan a káderos szaktárs — maga ezennel ki van emelve. A kocsikenőcs-részleg meósa lesz.

— De... de... — akartam közbeszólni, s be akartam vallani, hogy a kocsikenőcshöz nem értek, annyit tudok róla, hogy kocsis-emberek kenekednek vele, s kenyérre kenve ehetetlenné teszi a kenyeret. Aki ki akart emelni, odafordult egy iratok alól előbukkanó asszonysághoz, s annyit mondott neki: Ez a Zsemele (becses nevem) jó káder, apja, anyja mosónő volt, ő maga részt vett a szabharcos lőkiképzésen, s a múltkor a szemem láttára olvasta a Távol Moszkvától-t.

— Gratulálok — markolta meg kezem a női nem jelenlévő képviselője. — Ön mától kezdve kiemelt munkáskáder. Később majd elküldjük egy 15 perces meós-tanfolyamra.

Kitámolyogtam, mint kiemelt szellemi munkás, s másnap már új beosztásomban tevékenykedtem. Nagyon unalmas volt a munkám, főleg, amíg bele nem jöttem. Minden műhelyt naponta ötször elgondolkozott képpel végigsétáltam és egy-egy munkásnál egy-egy percre megállva ilyeneket mondtam: „Na csak vigyázzon, hogy selejt ne legyen! Mintha kevés lenne a dirnix-mirnix ebben az ázalatban!" Végezetül pecsétet nyomtam a kenőcsre, méghozzá háromfélét. Aláírtam a munkalapot, a bérbárcát, a valcbógnit és már mehetett is a kenőcs Perkátára, vagy akár Madagaszkárba.

Felelősségteljes volt a munkám, kár, hogy nem értettem hozzá, de azt csak én tudtam, meg a dolgozók. S aki az aláírásaimat és a szép pecsétjeimet látta, aligha kételkedett bennem.

Egyszer nagy karambolban volt részem. S ekkor a hivatás áldozata lettem. Ugyanis az üzemrész 280 meósa egyidőben vizsgálta Fazék Ferenc kenőcslapító munkáját, túlzottan egymásbaértünk, a nagy tumultusban két meóst agyontapostak, harminchárom súlyos belső sérülést szenvedett, jómagam eltörtem a lábam, s elharaptam a nyelvemet, s azóta dadogok is egy kicsit.

Nem tudom, meós-társaim hogy voltak vele, de részemre igen válságos időket jelentett a bérfizetés napja. Csodálkoztam rajta, hogy egyáltalában fizetést kapok, másrészt féltem is, hátha egyszer rájönnek, hogy nem ér semmit, amit csinálok, és nem kapok. De nem volt hiba, rendesen folyósították a béralapom, egy alkalommal azonban megijesztettek. Már kezemben volt a boríték, amikor hív vissza a pénztáros. Na, jöttem rá, ez most visszakéri tőlem, amit adott és helyette ad egy aláírást hét pecséttel. Győzzön az igazság, nyugodtam meg. Ugyis kedvem volna megint prézlit esztergályozni.

— Zsemele szaktárs — mondja erre ő — a prémiumát elfelejtettem odaadni, a jó munka jutalmáért 300 forint.

Mindamellett még a prémium sem szerettette meg velem a beosztást. Egyszer szót is emeltem, hogy a szívem visszahúz a prézlihez. Rámförmedtek. „Kartárs, a státuszt be kell tölteni!" Az OLMB meg a SOS, továbbá a MIÉRT idevágó rendelete dönt. Minden dolgozóra kell, hogy legalább egy meós jusson.

Egy pár vödör víz lefolyt a Dunán, aztán nemrégiben ismét behívnak a személyzetibe. Ha hívnak, megyek. Hát csupa komor, megkínzott arcú egyén fogad. Ki halhatott meg? — töprengek. És részvétet akarok kívánni, amikor a személyzeti felelős, életem megrontója, hosszú torokköszörülés után rákezdi: „Zsemele kartárs, komoly időket élünk, midőn mostan... az üzemek helyzetét, ha tekintetbe vesszük... nem kellemes kötelességem teljesítenem..."

Így habog, hápog, mikor végre kezdek kapiskálni... Kezdek rájönni, — ezek azt akarják mondani, hogy ismét menjek vissza az üzembe... Ezek a drága aranypofák...

— Szép munka az is — hallom a túlvilági hangot. — Őrült ember — török ki — mi az, hogy az is? A legszebb dolog termelni a prézlit! — s rohantam kifelé. Végre végeztem a személyemen belüli munkanélküliséggel!

Nagy S. József

Szünidő

„Apucikám" — jött oda hozzám a lányom — „tudod, mi az a gyomlálás?" „Tudom" — feleltem, mert apa vagyok, akinek hivatalból mindent kell tudnia. „Akkor jó" — lélegzett fel megkönnyebbülten Margitka — „mert tudniillik én gyomlálni fogok a szünidőben és rengeteg pénzt fogok keresni. Mire van szükséged?" — kérdezte csak úgy odavetőleg. „Egy jó kislányra" — feleltem. „Most ne vacakolj" — intett le — „itt komoly dolgokról van szó. Majd veszek neked egy inget, egy pár könyvet, egy nájlonszipkát, a maminak valami télikabátot meg valami édességet, a többiből meg magamnak veszek mindenfélét." Ezzel kiment a szobából. Ez reggel történt. Estig huszonhét embernek meséltem el a dolgot, huszonhat nem hitte el, a huszonhetedik elhitte, mert nem figyelt oda.

Kimondhatatlanul büszke voltam a lányomra. A lányom azonban másnap reggel újra odajött hozzám. „Mégsem fogok gyomlálni, apucikám" — közölte. „Inkább itthon maradok és átveszem a mamitól a háztartást és én főzök és én bevásárlok és én takarítok és mindent én csinálok, heti fizetésért. Megállapodtunk, heti öt forintban. Másnap reggel azonban megint odajött hozzám Margitka. „Meggondoltam a dolgot" — mondta. „Nem érdemes nekem háztartást vezetni, mert te úgyis bent ebédelsz, a mami meg nem akar hízni, inkább megkérem Lili nénit, hogy tanítson meg szemfelszedésre, minden leszaladt szemet felszedek a családban, ha mindenki húsz fillért fizet egy szemfelszedésért, akkor is tudok venni neked egy kalapot és a maminak egy pár ruhát..." Csaknem könnybelábadt a szemem, de most már óvatosan nem meséltem el senkinek a dolgot, gondoltam, részben várjuk meg a másnap reggelt, részben úgyse figyel senkise oda. És másnap reggel csakugyan odajött hozzám Margitka: „Apucikám" — mondta — „mától kezdve minden nap elmegyünk a Zsókával a Gellértbe úszni, adjál gubát." Adtam, de nem mondtam el senkinek a dolgot, gondoltam, várjuk meg a másnap reggelt.

Másnap reggel azonban nem jött oda hozzám Margitka, hanem a Gellértbe ment úszni; és azóta se jött oda hozzám egy reggel se, noha ennek már két hete.

Ha valami újabb fejlemény lesz az ügyben, majd megírom; ha szeptember elsejéig nem jelentkezem, kérem, tekintsék befejezettnek a történetet.

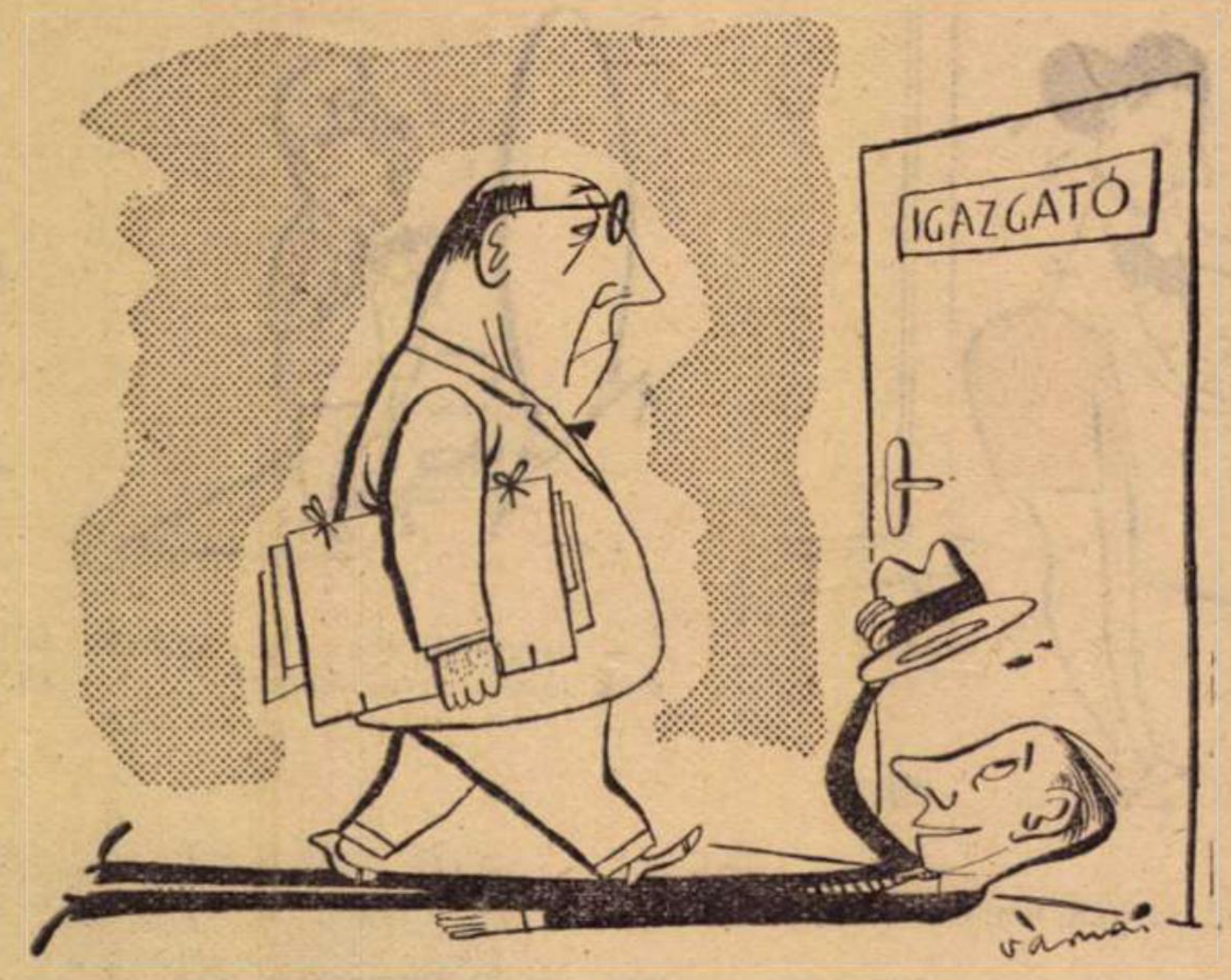
Gergely Miklós

Iharos panaszkodik

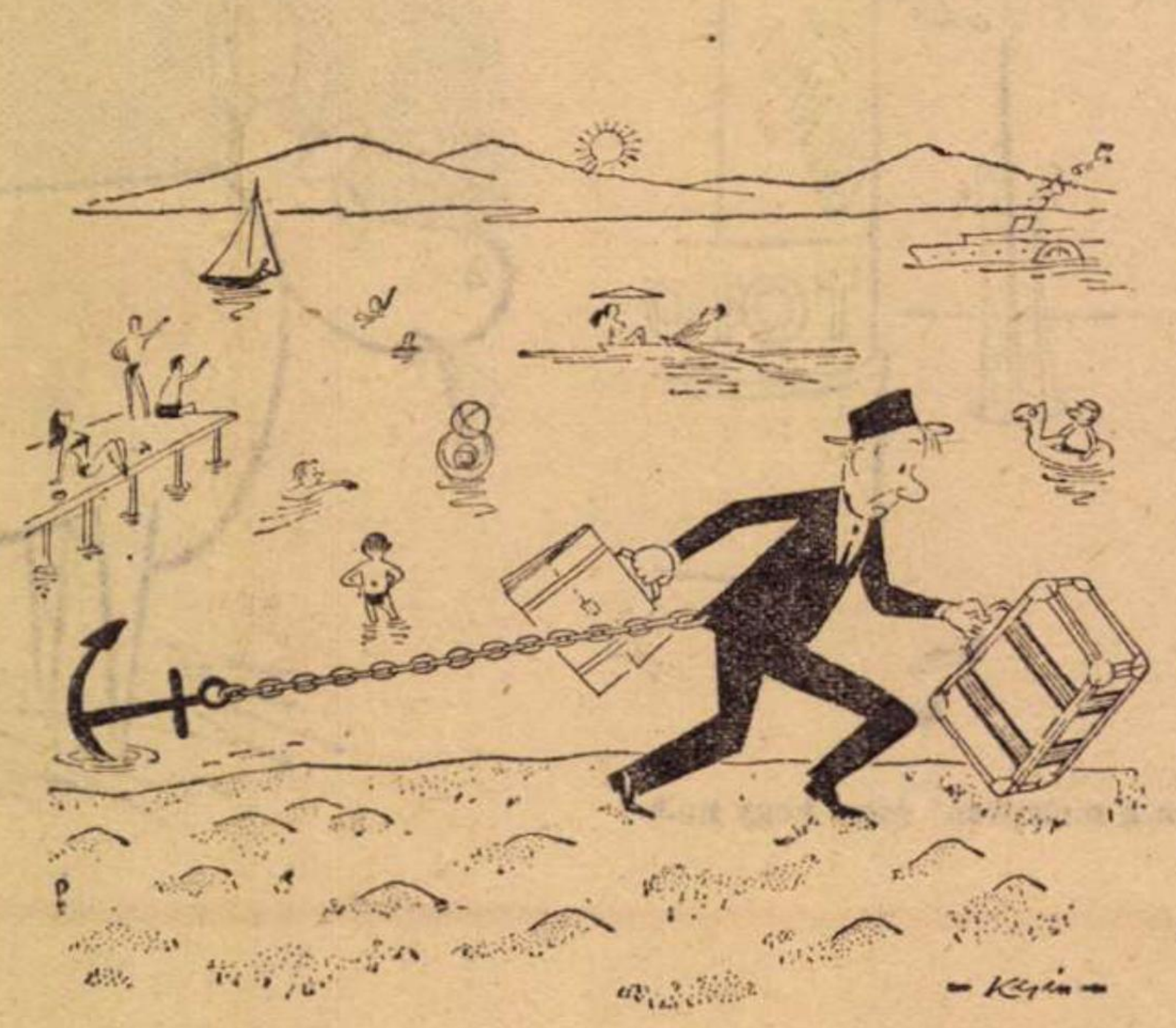

— Csak ne irigyeljenek! Egy rohanás az életem :::

Szolgalélek

Lejárt a szabadság...

Kulturfront

Shaw és bors

Nemrég volt öt esztendeje, hogy G. B. S. — ezzel a hármas monogrammal emlegették világszerte — meghalt és most van születésének — századik évfordulója. A kort, s kortársait kevesen ismerték nála jobban. A világot, amelyben élt, a gúny fegyvereivel figyelmeztette hibáira, így próbált javítani, de közben a gúny nyilaitól önmagát sem kímélte, aminthogy semmit és senkit nem kímélt. Az „enfant terrible"-től az „izgága Mathuzsálemig" minden jelzőt megkapott. Önmagát egyszer shawi tömörséggel így jellemezte:

— G. B. Shaw?... Ír ember, vegetariánus, hazudozó, szocialista, zenebarát és a nők ellensége... Hamarjában több rosszat nem tudok róla mondani!

Egyik életrajzírója, Frank Harris kinyomozta, hogy Shaw irodalmi pályája elején négy év alatt összesen hat fontot keresett irodalmi munkásságával, élete alkonyán viszont csupán tőkéjének évi kamata húszezer font volt.

— Ez pontosan igaz — erősítette meg Shaw — de ha a társadalom gondoskodnék rólam, szívesen kidobnám vagyonomat az ablakon!

*

Társaságban egy hölgy megkérdezte: csakugyan szerencsétlenséget jelent-e, ha egy esküvőt pénteken tartanak.

— Nem tudom — válaszolta Shaw —, de miért lenne pont ez a nap kivétel?

*

Bátran és találóan jellemezte Anglia politikai életét:

— Az angol embert — mondja egyik szereplője az „On the rocks" című darabjában — legjobban mint golfjátékost lehet használni, legkevésbé, mint — minisztert... Az a legnagyobb baj, hogy az angol ember nem szívesen foglalkoztatja az agyvelejét, pedig — aminthogy a test különböző tagjai elsatnyulnak, ha nem foglalkoztatják — egy szép napon az agyvelő is végleg eltűnik.

*

Amerikáról is megvolt a véleménye. 1933 áprilisában New York-ban ötezer ember előtt tartott előadást, s ennek az előadásnak gondolatmenete a következő volt:

— Az amerikaiak nagy része rendkívül buta, s ezért nem alkalmas arra, hogy megmentse a fehér civilizációt. Amerikában a pénzemberek uralkodnak, méghozzá nagyon rosszul. Miattuk kerülnek az embermilliók az utcára. Az amerikaiak előszeretettel dicsérik híres alkotmányukat, közben azonban ennek az alkotmánynak törvényeit minduntalan megszegik. Minden amerikai úgy gondolkozik, hogy a törvény csak a többi emberre vonatkozzék, de őrá nem...

*

Érdekes esetei voltak az amerikai reklámhajhászókkal. Az egyik borotvapenge-gyár tízezer fontot ajánlott fel, ha híres fehér szakállát a gyár pengéjével leborotváltatja, s ezt a nagy eseményt azután hirdethetik a világ lapjaiban.

Shaw így válaszolt:

— Ajánlatunk megtisztelő, de kérésüknek — sajnálatomra — nem tehetek eleget, mert szakállamat összegyűjtött műveimnél is többre becsülöm...

*

Nem mindennapi volt az az ajánlat sem, amelyet nyolcvanegy éves korában kapott egy elkényeztetett és rendkívül szép, rendkívül gazdag amerikai leánytól.

— Mr. Shaw, én az Ön felesége akarok lenni... Vagyonomról csatolom a kimutatást.

Shaw a következőkben felelt:

— Bármennyire is kecsegtető az ajánlata, kedves kisasszony, nem vállalhatom, mert már nős vagyok... Pedig milyen csábító a gondolat, hogy gyermekeink örökölhették volna az Ön okosságát és — az én szépségemet...

*

A körkérdéseket utálta, de azért mindegyikre válaszolt — a maga módján.

— Mi volt a kedvenc tantárgya az iskolában? — kérdezték egyszer.

— Egyáltalán nem volt kedvenc tantárgyam — felelte Shaw — mert soha nem tanultam... Azért maradtam ilyen buta!

Más alkalommal azt kérdezték meg, hogy szerinte melyik a világtörténelem legjelentősebb dátuma?

Shaw válaszolt: „1856. július 26.".

Két hét múlva újabb levelet kapott a laptól, amelynek szerkesztője udvariasan megkérdezte: mi történt az általa megnevezett dátumon, mert sehol, semmi nyomát nem találják.

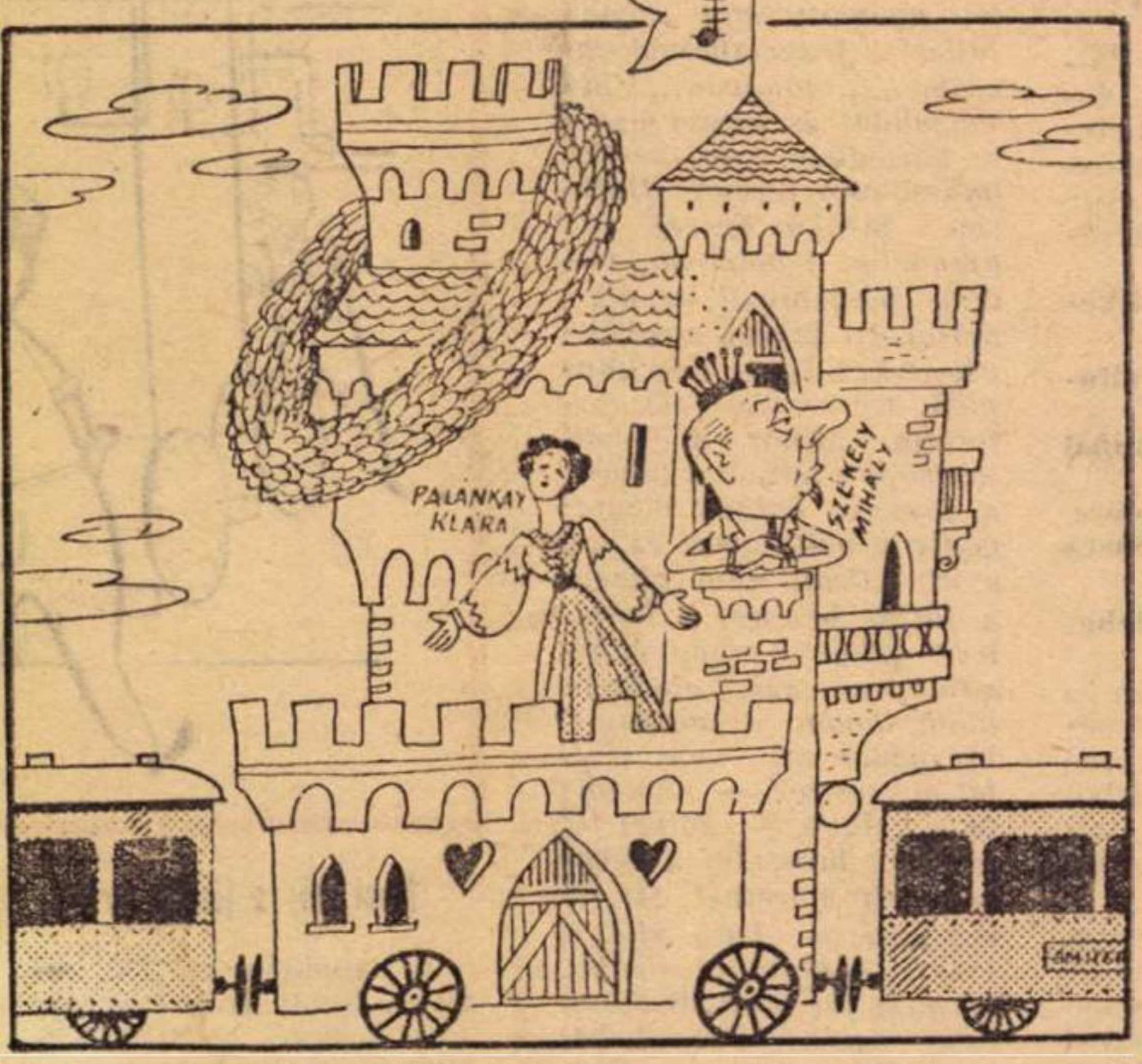
Shaw erre a következőket írta:

— „Jellemző az Önök műveltségére.. Tanulják meg, hogy 1856. július 26-án született George Bernard Shaw..."

Összegyűjtötte:

Pánczél Lajos

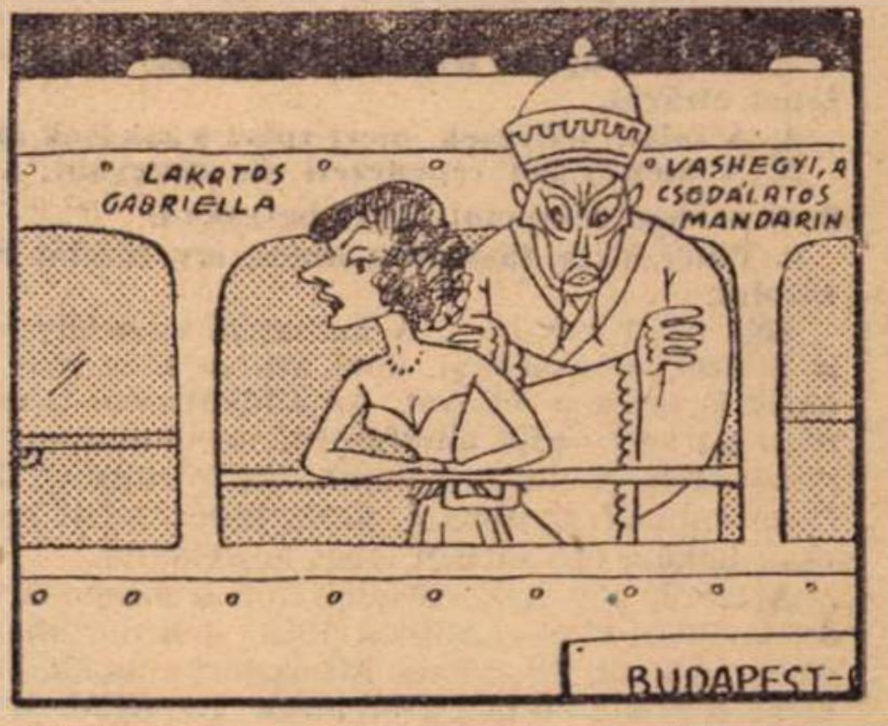
OPERAFORGALMI HIRADÓ

A Kékszakállú Herceg Vára hazaérkezett Hollandiából.

Desdemona meghódította Belgrádot.

Rövidesen megindul Magyarországból a mandarin-export.

Költőéknél

— Hagyj békén, te kis buta. Nem lesz kész a disputa!

Sajnos, de igaz!

— Különös látogatónk volt ma.
— Külföldi?
— Nem, azokat megszoktuk. Egy magyar színész nézte meg a múzeumot.

Darvas Szilárd:

FALRAHÁNYT BORSÓ

Az ezerötszázas évek vége felé történt, hogy barátommal, Sekszpir Vilmossal, a sikeres, de nem túl igényes színpadi szerzővel egy londoni csapszékben ültünk együtt. Premier után voltunk, Macbeth című bűnügyi drámájának bemutatója volt és Vili, aki már akkor utálta a nagyképű kritikusokat és a hisztériás színészeket (ismerte őket, hisz maga is ripacskodott), megszökött a kollektív ünneplés elől. Már akkor is szívesebben ült le velem,

mint másokkal és ez a szokása máig sem változott. Talán nagyképűségnek tűnik, de meg kell mondanom, hogy rendkívül kedvelt engem, kicsit irigykedve, de kétségtelen megbecsüléssel szemlélte irodalmi pályafutásomat. Akkoriban már megjelent néhány versem a legjobb angol folyóiratokban, volt egy speciális irodalmi elméletem, melyet ugyan azóta elmosott az idő, de akkoriban sem keltett feltűnést... szóval jól indultam írói körökben számoltak velem, s ha pályámat félbe nem szakítja egyre izmosodó tehetségtelenségem, kétségtelenül sokra vittem volna.

Ültünk, ő sört ivott, én szatmári szilvát. Én hallgattam, ő várakozásteljesen függesztette rám sekszpiri szemeit. Tudtam, hogy a darabról akarja véleményemet hallani, a darabról, amely valóban elsöprő sikert aratott s tényleg nem egy helyen magán viselte a tehetséges író kézjegyét. Egészében azonban éppolyan zagyva rémdráma volt, a hatásvadászat jegyében született fércmű, amilyeneket ez a félrecsúszott zseni az utóbbi időben tucatszámra gyártott. Nem sok kedvem volt nyilatkozni róla.

Ő azonban nem sokáig bírta a kínos csendet.

— Egy szavad sincs? — kérdezte komoran

— Nézd, Uiljem! — mondtam, hogy zavaromat leplezzem, kínosan ügyelve a helyes angol kiejtésre — tudod, hogy kedvellek. De, mint barátnak, kötelességeim is vannak veled szemben. Te mint költő kezdted... csinos kis szonetteket írtál... aztán egy szép napon kellett a pénz... rátértél a darabgyártásra. Versekből megélni nem lehet...

— Nem bizony! — mondta és lehajtotta sekszpiri fejét. — Folytasd!

— Sikeres darabokat írsz, hatásos rémdrámákat és sikamlós bohózatokat. Kiszolgálod a közönséget, drámáidban gyilkolnak és vérfertőznek, vígjátékaidban disznó vicceket mondanak. A közönség őrjöng és tapsol, a pénz dől hozzád. De kielégít ez téged?

Örömmel láttam, hogy szavaim nem tévesztik hatásukat. Egy könnycsepp gördült le sekszpiri szakállán. Úgy éreztem, ez az a pillanat, amikor megmenthetem a siker prédájául odadobott tehetségét.

— Mit gondolsz? — kérdeztem — én nem tudnám azt csinálni, amit te? Nekem is kéne a pénz. De én költő vagyok és nem alkuszom meg.

— Hogy csodállak ezért...: — rebegte alig hallhatóan.

— Nem csodálni kell, hanem utánozni! — mondtam ingerülten. — Vili! — ragadtam meg a kezét — fel a fejjel, még semmi sincs veszve! Felejtsd el a gicseket, amiket írtál, spongyát rájuk! Hamlet, Othelló, Vízkereszt meg az a veronai ostobaság és a többiek!... pénzt hoztak a konyhára, rendben van... Itt az

ideje, hogy egy kicsit gondolj a halhatatlanságra!

Rámemelte megtört sekszpiri tekintetét.

— Abbahagyjam? — kérdezte alig hallhatóan. — És a siker?

— Az olcsó sikernél többet ér a drága!

Csak úgy odavetettem ezt a mondatot, nem is sejtve, hogy ez az aperszü századok múlva, mint a művészi program tömör és zseniális megfogalmazása nemzedékről nemzedékre fog szállni.

Vilmos kiegyenesedett, az egész ember csupa sekszpiri elszántság volt.

— Abbahagyom! — mondta.

— Kezet rá!

És az ígéret zálogául sekszpiri kezével megszorította az enyémet.

*

Aranyos fiú volt, de gyenge karakter. Nem tartotta be az ígéretét.

Le a bürokráciával!

Elvarázsolt ház a IV. kerületben

Lakásépítéssel kezdődött... Az újpesti Húsipari Vállalat Ujpesten, a Rákóczi utca 9 szám alatt három lakást építtetett. A IV. kerületi Tanács az építkezés befejezése előtt. 1954 decemberében kiadta a lakhatási engedélyt. Az engedély kiállításakor a lakásokon csupán a következő „apró“ hiányosságokat lehetett felfedezni:

1. Ablakok nincsenek, mivel arra elfogyott az építkezési keret.

2. A fürdőszoba nincs berendezve, mivel arra elfogyott stb.

3. A vízcsapok használhatatlanok, csak főcsappal lehet elzárni.

4. A falak nedvesek, mert rossz a lakások szigetelése.

5. A mennyezet repedezett és roggyant, a padlásra nem szabad felmenni, mert beszakad.

6. Pince vagy fáskamra nincs, így tüzelőt nem lehet tárolni.

Más baj nincs is... A lakhatási engedély alapján ki is utalták a lakásokat, ahol azután még más meglepetések is érték a lakókat. Az ajtókat nem lehet becsukni, a parkett pedig tönkrement, mert nedves anyagból készítették. A lakások egyébként körülbelül ötven méterre vannak az utcától, járda nincs, tehát esős időben csak bokáig érő sárban lehet közlekedni.

A lakók egy része beletörődött a szomorú helyzetbe, de egyikük, Cselkó Miklós, 1956. februárjában levelet írt az Állami Ellenőrzés Minisztériumának, amelyben kérte a hibák sürgős kijavítását. Az ÁEM a Fővárosi Tanácshoz, az meg az Élelmiszeripari Minisztériumhoz tette át az ügyet. Az ÉM Húsipari Igazgatósága kijelentette, hogy az ügy nem hozzá tartozik, hanem a IV. kerületi IKV-hez. Az IKV el is ismeri, de a lakásokat nem hajlandó kijavítani, mert miért vette át a Tanács az építtetőtől mondhatni „félkész” állapotban? Javítsa ki az építtető, a Húsipari! Ők viszont nem javítják ki, mert nincs rá keretük. Javítsa ki az IKV! Az IKV azonban... De nem is folytatjuk: a felelősségesdi tovább megy körbe-körbe...

És a lakók —, zsebükben a lakhatási engedéllyel — továbbra is lakhatatlan lakásokban laknak...

Nádasi Antal

Csodálatos halászat

Volt annakidején egy ilyen című Pourtalés-regény: de nem arról akarok írni. Ez a kis írás inkább hal-lélektani tudományos értekezés akar lenni; ezt idejében megmondom, hogy akit nem érdekel a hal-lélektan, az hagyja abba e cikk olvasását. Arról van szó, hogy sokakban felötlött: miért idegesíti a Zala folyó halait a traktorbúgás. Voltak, akik úgy vélekedtek, hogy egyszerűen idegesek a zalai halak; mások azt tartották, hogy a traktorbúgás zavarja őket a gondolkozásban; mások megint úgy vélték, hogy a hal néma lévén, következésképpen süket is, tehát valami más idegesíti a zalai halakat. Már-már úgy látszott, hogy a kérdés örökre eldöntetlen marad, amikor levél érkezett szerkesztőségünkbe a hal-lélektan egy kitűnő ismerőjétől. A levél közli, hogy a türjei gépállomás 4. számú brigádjának brigádvezetője, két traktorosa és természetesen a Zetor vezetője Zetorral megy halászni a Zala folyóra.

A nem mindennapos hal-lélektani probléma tehát megoldódott. Ilyenformán érthető, hogy a zalai halakat idegesíti a traktorbúgás.

Pedig nem is az ő költségükre megy az üzemanyag.

Én és a csemetém

Rokonlátogatóban voltam Dombóvárott. Néhány napos terefere után, mikor hazafelé cihelődtem, vendéglátóm kezembe nyomott egy szépen fejlett franciabarack-facsemetét, mondván: „Vidd magaddal és ültesd el a te kertedben, mert remek gyümölcsöt terem!“ Hálásan megköszöntem az ajándékot s boldogan vittem magammal az állomásig. Itt jegyet megváltva, az indulásra kész küngösi szerelvény felé tartottam. Mikor a vonat lépcsőjére tettem a lábam, a jóságos kalauz megragadta a galléromat és így szólt: „Csak nem akarja a fát is bevinni a kocsiba?” „Már hogyne akarnám! Nem azért cipeltem idáig, hogy itthagyjam.“ Márpedig ezt nem viszi fel a kocsira“, — mondotta a kalauz, — „mivel tíz centivel hosszabb a megengedett méretnél. De ha mindenáron haza akarja vinni, — oktatott tovább, — adja fel darabáruként, így is egyszerre érnek haza.” „Jól van no, — mondom —, megyek és feladom.“ A felvevőnek az volt az első kérdése, hogy van-e fámnak származási igazolványa. „Nekem van, — mondtam én —, de a csemetémnek nincs.” „Ha nincs, — mondotta, —, szerezze meg a községi tanácstól, mert csak származási igazolás ellenében szállítható vasúton a facsemete.“ Felkaptam a csemetémet és rohantam a tanácshoz igazolásért. Nem igazolták, mert szerintük nem hozzájuk tartozik, hanem a járási tanács mezőgazdasági osztályához. Hónom alatt a csemetével rohantam a megadott címre, Rossz helyen jár, — mondották egyszerre ketten is. — Ez a városgazdasági csoporthoz tartozik. Én és a csemetém odamentünk. Mielőtt azonban belekezdtem volna mondókámban, tudatták velem, hogy rossz helyen járok...

Rövid morfondírozás után egy gesztenyefa védelmező árnyékában elültettem az igazolatlan csemetét. Utána, mint aki rosszul végezte dolgát, bánatosan elindultam haza.

Kiss Lajos
Küngös

Az Egyesült Izzóban történhetett volna

Most már a járdán is?

A napokban a XIX. kerület, Gyáli út és Cukrász utca sarkán, az 51-es villamos megállójánál az arra járók legnagyobb megbotránkozására egy férfi a járda szélére állított asztalról rumot és pálinkát árusított. Az asztal szélére minden irányban egy-egy nagybetűs plakátot tettek, amin ez látható: „1/2 deci 2,70!“ Az asztal mellett, a földön egy nagy edényben tárolják a

vizet a poharak elmosására, ami bizony nem a leghigiénikusabb.

Az úttest túlsó oldalán van az italbolt és ha nem tévedek, ez a szerencsétlen ötlet is onnan származik. Ha így haladunk, maholnap az élelmes italárusok a villamoson fognak kosarazni, a vállalkozó szellemű fodrászok a járda szélén fognak borotválni és a szabók szintén az utcán próbálják a ruhát. Persze csak úgy, ha hagyjuk...

Gregor Dezső Imre
Bp., XIX., Thököly út 16.

Tíz fillér

Kezdő középiskolai matematikus koromban mélyen megragadott az a példa, amely a kamatos kamatszámítást világította meg az avatatlanok számára: ha valaki Krisztus születésekor egy fillért tett volna be a bankba, az ma a kamatos kamatokkal együtt akkora aranytömböt tenne ki, mint maga a Föld. A kérdés most az, hogy mennyire növekszik rövidesen az a tíz fillér, amellyel a Műszer és Irodagép Készletező Vállalat tartozik a Colorchemia Festékgyárnak? Ez az utóbbi vállalat levelet intézett előbbi vállalathoz, s ebben a levélben nemcsak azt közölte, hogy a levél tárgya „Számlarendezés“, ügyintéző Kajáriné, szám 3845/56, hanem még ezt is:

„Közöljük Önökkel, hogy nálunk vezetett szállító számlájukon 0,10 Ft tartozik egyenleg mutatkozik az alanti kimutatás szerint:

V. 9. 838 714 szla	**489.60 Ft**
V. 9. 838 646 szla	**136.57 Ft**
	626 17 Ft

Ezzel szemben az inkasszóra tévesen 626 27 forint lett beállítva. Kérjük az egyezőség végett a javunkra mutatkozó 0,10 Ft-ot egyszámlánkra átutalni szíveskedjenek.”

A levél 60 filléres bélyeggel érkezett. Kell ehhez kommentár? Kell. A vicc az, hogy ez a követelés minden egyébtől eltekintve a szabályok értelmében is fölösleges. A könyvelésben használatos Kötelező Számlakeret ugyanis lehetőséget nyújt arra, hogy a tíz forintnál kisebb összegeket az állami vállalatok egymás között leírják. R. A.

Siófoki történet

Két év óta nyaralnak a Központi Pedagógus Továbbképző Intézet dolgozói Siófokon, a Batthyány tér 1. szám alatt két manzardszobában, amelyeket egyébre, mint nyaralásra, amúgysem lehetne használni, mivel nincs kéményük, ablakai szimplák, falaik pedig részben fából készültek.

Ez év januárjának egyik napján történt, hogy a siófoki községi tanács végrehajtó bizottsága felnyittatta a fentebb említett üdülőt, és oda, minden előzetes megállapodást felrúgva, lakót költöztetett. Majd egy nappal később, vasárnap ugyanez a végrehajtó bizottság határozatot is hozott az általa már minden határozat nélkül igénybevett „lakás” igénybevételéről.

A Központi Pedagógus Továbbképző Intézet természetesen élt törvényadta jogával és fellebbezett a járási tanácshoz. A járási tanács helyt adott a fellebbezésnek és így az üdülő sorsa eldőltnek látszott. Azonban a községi tanács úgy gondolta, hogy felettes szervének nincs igaza, s így az ügy a Legfelsőbb Ügyészségre került. A Legfelsőbb Ügyészség a Somogy megyei ügyészségen keresztül megvizsgálta az ügyet, és ez a vizsgálat megint csak a Pedagógus Továbbképzőnek adott igazat.

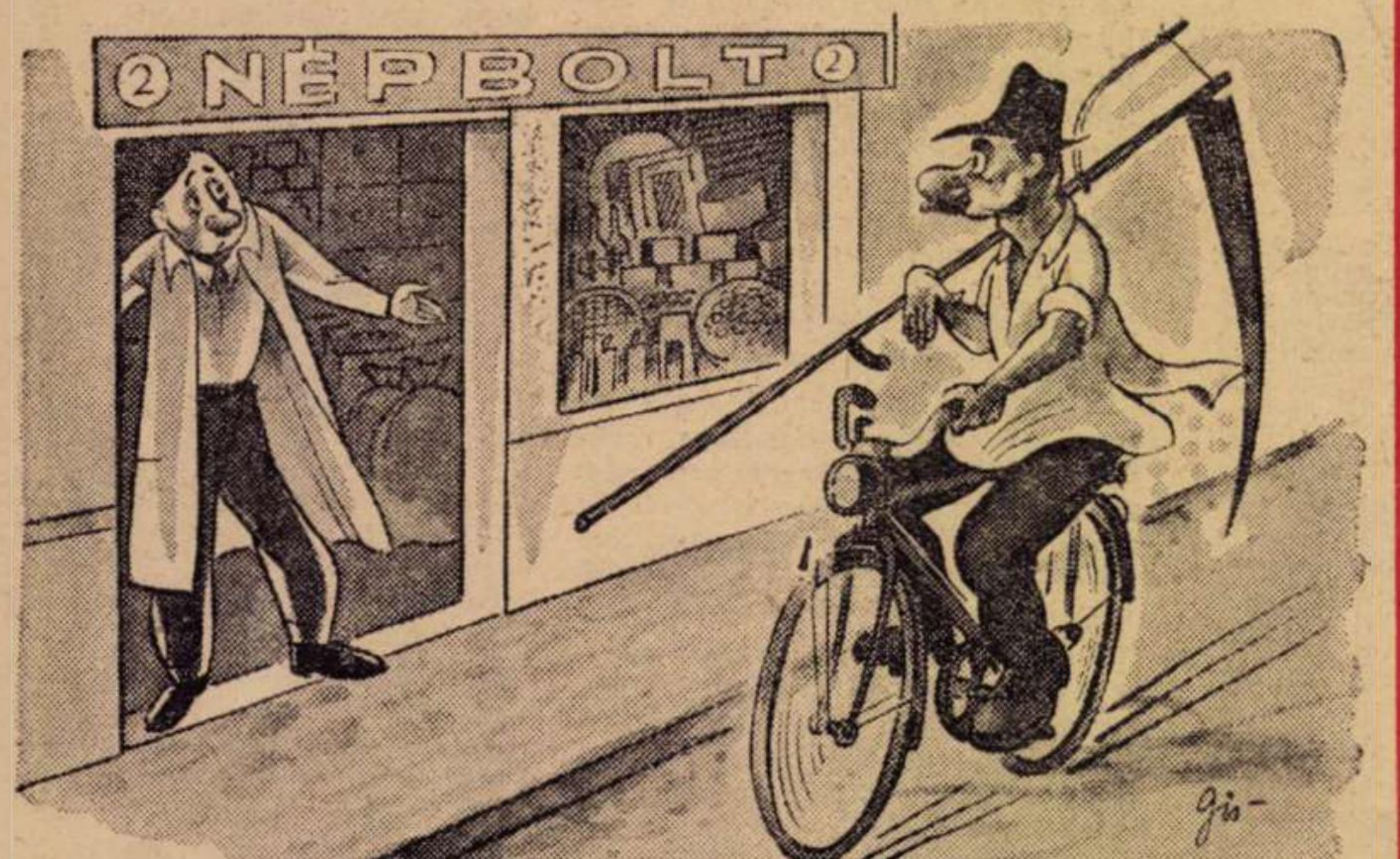
Igazukat ugyan megkapták a pedagógusok, de az üdülőt nem, mert most már a járási tanács sem volt hajlandó végrehajtani a saját maga által hozott és több felettes szervtől jóváhagyott határozatot. Különböző kifogásokat emeltek; noha a pedagógusok minden egyes kifogásra megfeleltek, mégsem kapták meg a több fórum által nekik ítélt üdülőt.

Végre a hosszú huzavona után, július 10-én a siófoki járási tanács elnökhelyettese megígérte, hogy végrehajtja a határozatot, felszabadítja az üdülőt.

Ha valaki azt hinné, hogy ezzel az ügynek végeszakad, nagyot tévedne, mert július 11-én ugyanaz az elnökhelyettes, aki 10-én ígéretett tett, azt üzente: mégsem hajtják végre a határozatot...

A törvényesség betartása mindenkinek kötelessége. Ez alól legkevésbé a törvény őrei vonhatják ki magukat. Azok, akik saját határozatuknak is fittyet hánynak, erről nyilvánvalólag megfeledkeztek. A fegyelmi, amely a községi és a járási tanács ez ügyben szereplő dolgozói ellen indult, majd eszükbe juttatja ezt is. Emellett azonban végre azt is el kellene intézni már, hogy a járási és községi tanács visszaadja a pedagógusoknak az üdülőjüket. (gera)

Az árueloszás csodáiból

— Hol kapni kaszakövet?
— Itt a szomszédban.
— Itt a szomszéd üzletben?
— Nem. Itt a szomszéd megyében...

Mikor lesz orvosunk?

Cered község, valamint a környéken lévő Zabár és Szilaspagony községek 1955. év december hónapjától fogva orvos nélkül vannak, habár többször kaptunk ígéretet orvosra. Hetenként kétszer jön ugyan ide egy-egy vendég orvos, de ezzel a rövid vendégszerepléssel nem tudja ellátni a betegeket. Május 31-én a járási

tanács egészségügyi csoportja végre elküldte egy orvos kinevezési határozatát. Az orvos megnézte az orvosi lakást és tetszett is neki. Alig telt el azonban egy hét, ugyanazzal az aláírással megérkezett a kinevezési határozat hatálytalanítása. Ha Cered végre orvost kapott, akkor egy héttel később miért vették el? Meddig lesz Cered község és környéke orvos nélkül?

Simon Tibor VB-titkár
Cered

LUDAS MATYI ELINTÉZTE

A Korányi Szanatórium betegei (Budapest, VIII., Alsóerdősor 7.) köszönettel értesítik a Ludas Matyit, hogy közbenjárása eredményeként az ellátás megjavult.

Özv. Ivány Mihályné (Jászalsószentgyörgy) korcsmai berendezéséért a helyi földművesszövetkezettől teljes kártérítést kapott.

Polgár Ferenc tanító (Gyulaj-Pogányvár) a megyei tanácstól engedélyt kapott, amely szerint terménybeadás nélkül vásárolhat motorkerékpárt.

Nyilas Károlyné (Kaba) baromfi-kárát a helyi földművesszövetkezet megtérítette.

LUDAS MATYI. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. GÁDOR BÉLA (főszerkesztő), FÖLDES GYÖRGY (felelős szerkesztő), GÁSPÁR ANTAL, TABI LÁSZLÓ (szerkesztő) TONCZ TIBOR (művészeti szerkesztő).

A kiadásért felel a Szabadság Lapkiadóvállalat igazgatója. — Szerk.: VII., Lenin körút 9—11 Tel.: 222—271, 221—283. — Kiadóhivatal: VIII., Blaha Lujza tér 3. Tel.: 343—100 142—220. Terjesztik: Budapesten a Főposta Hírlapterjesztő Üzeme, vidéken a helyi hírlapterjesztéssel foglalkozó postahivatalok. Előfizetés: a Posta Központi Hírlap Iroda Vállalatnál Budapest, V., József nádor tér 1. távb.: 180—850. Negyedévi előfizetési díj: 8,40 Ft. Csekkszámlaszám: 5170.
Szikra Lapnyomda, Budapest, VIII., Rökk Szilárd utca 6. — Felelős vezető: Kulcsár Mihály. — Példányszám 409 000.